

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

SECȚIUNEA A PATRA

FLUX c. MOLDOVEI (nr. 7)

(Cererea nr. 25367/05)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

24 noiembrie 2009

DEFINITIVĂ

la 24 Februarie 2010

potrivit articolului 44 § 2 (b) din Convenție

Această hotărâre poate fi supusă unei revizuii editoriale.

În cauza Flux c. Moldovei (nr. 7),

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a patra), statuînd în Camera compusă din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

Ján Šikuta,

Mihai Poalelungi,

Nebojša Vučinić, *judcători*,

and Fatoș Aracı, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Deliberînd cu ușile închise la 3 noiembrie 2009,

Pronunță următoarea hotărîre, care a fost adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată printr-o cerere (nr. 25367/05) depusă împotriva Republicii Moldova potrivit articolului 34 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (“Convenția”), de către Flux, un ziar înregistrat în Moldova (“ziarul reclamant”) la 28 iunie 2005.

2. Ziarul reclamant, a fost reprezentat de dl V. Gribincea de la organizația nonguvernamentală Juriștii pentru Drepturile Omului situată în Chișinău, și dl L. Cazan, avocat ce își desfășoară activitatea în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova (“Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său, dl. V. Grosu.

3. Ziarul reclamant a invocat, în particular, că dreptul său la libertatea de exprimare a fost încălcat în rezultatul sancțiunii aplicate de instanțele judecătorești naționale după publicarea unui articol.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții. La 7 februarie 2007 Președintele Secțiunii a decis să comunice cererea Guvernului. Potrivit prevederilor articolului 29 § 3 din Convenție, s-a decis examinarea fondului cererii o dată cu admisibilitatea acesteia.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Circumstanțele cauzei după cum au fost prezentate de către ziarul reclamant, pot fi rezumate după cum urmează.

6. La începutul lunii martie 2004 un depozit care aparținea Parlamentului în Chișinău a fost transformat în patru apartamente. La 18 martie 2004 dl Vlad Cubreacov, membru al Parlamentului, a solicitat conducerii Parlamentului să i se permită accesul la informația cu referire la modul în care deputaților din cele patru parlamente alese din data proclamării independenței Moldovei le-a fost acordat ajutor din banii publici și dacă acesta a fost corect. El nu a obținut acces la acea informație.

7. La 9 aprilie 2004 ziarul reclamant a publicat un articol denumit „Încă patru comuniști s-au pricopsit cu case din banii noștri”. Articolul informa cititorii despre apartamentele construite în fostul depozit al Parlamentului. Ziariștii au vizitat apartamentele și au văzut lucrătorii care finisau reparațiile. Ele erau aproape finisate, din moment ce țevile și contoarele pentru apă erau deja instalate. Autorul a adăugat că:

“Potrivit unor surse din Parlament, care au solicitat anonimul, printre viitorii proprietari ai apartamentelor respective se numără V.S., președintele fracțiunii comuniste în Parlament, C.G., șeful aparatului Parlamentului, și M.R., președintele raionului Florești”.

8. În articol se menționa că ziarul a încercat să verifice această informație și să-l contacteze pe V.S. la telefonul mobil și la telefonul de la serviciu, dar nu l-a găsit, secretarul său răspundea că acesta era ocupat. Tentativele de a contacta speakerul Parlamentului sau consilierul acesteia, precum și adjunctul speakerului nu au avut nici un rezultat. Dl Ș. Secăreanu, deputat, a informat ziarul că C.G. și M.C., alt adjunct al speakerului în Parlament, că Parlamentul a plătit pentru apartamente.

9. În continuare, în articol se enumerau toate tentativele de a descoperi informația despre sursele de finanțare pentru cele patru apartamente noi de la alți funcționari de stat, inclusiv C.G., care nu au putut fi contactați. Ziarul a concluzionat că nici unul dintre funcționarii de stat nu le-a oferit posibilitatea să verifice informația cu privire la viitorii proprietari ai apartamentelor. De asemenea, se menționa că cu trei ani mai devreme E.O., un speaker al parlamentului și membrul partidului la putere, a obținut într-un mod similar, un apartament cu mărimea de 200 m.p. în același fost depozit. În articol s-au descris eforturile dlui Secăreanu să obțină informația privind controlul financiar efectuat la Parlament și Președinție de la Președintele Curții de Conturi, informație care a fost restricționată de ultimul, fiind descrisă la fel și eforturile sale să obțină acea informație de la conducerea Parlamentului.

În încheiere, în articol s-a făcut referire la interpelarea dlui Cubreacov din 18 martie 2004 (a se vedea paragraful 6 *supra*) și interpelarea sa din 2002 ca să obțină aceeași informație. Două fotografii cu exteriorul și interiorul apartamentelor au fost inserate în articol.

10. La 5 mai 2004 V.S. a inițiat o acțiune în judecată împotriva ziarului reclamant, invocând că prin articolul respectiv a fost defăimat și mai cu seamă prin fraza citată *supra* (a se vedea paragraful 7 *supra*).

11. Ziarul reclamant a afirmat în prima instanță de judecată că a publicat opiniile persoanelor terțe asupra unei probleme de interes major, opinii la care ei nu au contribuit. De asemenea, s-a referit la tentativele fără succes a zariștilor să verifice informația contactându-l pe V.S. și alți funcționari de stat, și despre refuzul conducerii Parlamentului să facă publică informația despre proprietarii apartamentelor. Suplimentar, reclamantul a dat dovadă că este de rea-credință, prin omisiunea de a se prezenta, cel puțin o dată, în instanța de judecată sau de a delega un reprezentant, și prin omisiunea de a solicita ziarului reclamant să publice o dezmințire înainte de a iniția acțiunea în judecată. În final, ziarul reclamant a afirmat că V.S. a inițiat 15 acțiuni de defăimare împotriva lui, demonstrând puțină toleranță față de critică, cu toate că era un politician proeminent.

12. La 7 iunie 2004 Judecătoria Buiucani a admis integral pretențiile lui V.S., acordându-i 30000 lei moldovenești (MDL) (2046 euro (EUR) la acel moment), și a obligat ziarul să publice o dezmințire. Instanța de judecată a constatat că fraza relevantă (a se vedea paragraful 7 *supra*) a fost defăimătoare pentru V.S. și că ziarul reclamant nu a prezentat nici o dovadă ca să demonstreze că informația publicată despre V.S. era adevărată.

9. Ziarul reclamant a depus apel, bazându-se pe argumentele similare celor formulate inițial. A adăugat că instanța de fond a respins argumentele sale fără a oferi vreun motiv, ceea ce a privat ziarul reclamant de dreptul de a înainta un apel efectiv împotriva hotărârii judecătorești. De asemenea a invocat că instanța de judecată a acordat o sumă semnificativă în calitate de compensație, în pofida omisiunii lui V.S. de a demonstra natura și întinderea prejudiciului cauzat lui, și fără a-l audia fie pe V.S., fie pe reprezentatul acestuia.

10. În același timp în care a înaintat apel, ziarul reclamant, de asemenea, a înaintat cerere de recuz a judecătorului C., de la Curtea de Apel Chișinău. Motivul recuzării judecătorului a fost faptul că acesta a judecat trei cauze între aceleași părți, și a dat câștig de cauză de fiecare dată lui V.S., fără a motiva deciziile sale.

El, de asemenea, a examinat alte cauze cu privire la defăimare, inițiate de politicieni sau alți funcționari publici împotriva ziarului reclamant, cu același final. Mai mult ca atât, câteva din acele hotărâri au fost casate sau modificate de Curtea Supremă de Justiție. În final, a afirmat că judecătorul C. era o rudă a unui membru al fracțiunii comuniste în Parlament și că a fost numit în funcție de Președintele Republicii Moldova, care era și liderul Partidului Comunist din Moldova.

11. Referindu-se la lipsa de probe că judecătorul C. era rudă cu un membru al Parlamentului, după cum a afirmat ziarul reclamant, un judecător al Curții de Apel Chișinău a respins recuzul judecătorului C. declarat de ziarul reclamant.

12. La 16 septembrie 2004 la ședința de judecată de la Curtea de Apel Chișinău, condusă de judecătorul C., hotărârea primei instanțe în partea ce

ține de compensația acordată, a fost casată, reducând-o pînă la 15000 MDL pentru a reflecta nivelul real al prejudiciului cauzat lui V.S. Instanța de judecată a constatat că ziarul reclamant a publicat informație care nu putea fi dovedită dacă era adevărată și care l-a defăimat pe V.S.

13. În recursul împotriva deciziei de respingere a recuzului judecătorului C. și a hotărîrii asupra fondului, ziarul reclamantul a reiterat argumentele expuse în cele două instanțe inferioare. A mai afirmat că atunci cînd recuzul judecătorului C. a fost respins, numai unul din trei temeiuri invocate au fost examinate de judecător la Curtea de Apel Chișinău. Ziarul reclamant a solicitat ca decizia prin care a fost respinsă cererea de recuz al judecătorului C. să fie casată, deoarece a fost demonstrat că îndoielile cu privire la imparțialitatea lui a fost examinată.

14. La 9 martie 2005 Curtea Supremă de Justiție a constatat că instanțele inferioare au determinat corect natura defăimătoare și incorectă a afirmațiilor făcute în privința lui V.S., dar a redus suma pentru compensație pînă la 5000 MDL (300 EUR).

15. Ziarul reclamant a prezentat Curții o copie a ședințelor de judecată naționale la primele instanțe de judecată, care demonstrează că instanțele de judecată nu au adresat nici o întrebare cu privire la esența cauzei, s-au limitat la etapele procedurale obligatorii și nu au încercat să clarifice sau să verifice argumentele sau probele prezentate de ziarul reclamant.

16. Potrivit ziarului reclamant, C.G., una dintre persoanele menționate în paragrafele de mai sus, locuiește în prezent în unul dintre apartamentele disputate în acel articol. Guvernul nu a comentat acest fapt.

II. DREPT INTERN PERTINENT

17. Partea relevantă din art. 16 al Codului civil prevede:

(1) Orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale.

(2) Orice persoană este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspîndit-o nu dovedește că ea corespunde realității.

... (4) Dacă informația care lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională este răspîndită printr-un mijloc de informare în masă, instanța de judecată îl obligă să publice o dezmințire la aceeași rubrică, pagină, în același program sau ciclu de emisiuni în cel mult 15 zile de la data intrării în vigoare a hotărîrii judecătorești.

... (7) Persoana lezată în drepturile și interesele sale, ocrotite de lege, prin publicațiile unui mijloc de informare în masă, este în drept să publice replica sa în respectivul mijloc de informare în masă pe contul acestuia.

(8) Orice persoană în a cărei privință a fost răspîndită o informație ce îi lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională este în drept, pe lângă dezmințire, să ceară repararea prejudiciului material și moral cauzat astfel.

18. Articolul 18 din Codul de executare din 3 martie 2005 prevede:

Articolul 18. Termenele de prezentare a documentelor executorii spre executare

(1) Hotărîrea judecătorească poate fi prezentată spre executare în decurs de 3 ani de la rămînerea ei definitivă, dacă legea nu prevede altfel.

ÎN DREPT

19. Ziarul reclamant s-a plîns în temeiul 6 § 1 din Convenție, că la examinarea apelului său judecătorul C. a demonstrat lipsă de imparțialitate și că instanțele de judecată nu au motivat suficient hotărîrile sale. Partea relevantă a art. 6 prevede:

La hotărîrea încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil...orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ...de către o instanță...

20. Ziarul reclamant de asemenea, s-a plîns în temeiul art. 10 din Convenție, deoarece dreptul său la libertatea sa la exprimare a fost încălcat.

Articolul 10 prevede:

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă indatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

I. ADMISIBILITATEA

21. Curtea menționează că în cererea sa inițială. Ziarul reclamant a prezentat o plîngere în temeiul art. 6 § 1 din Convenție. Cu toate acestea, în observațiile sale asupra fondului și admisibilității a solicitat Curții să nu examineze plîngerea respectivă. În scrisoarea din 3 martie 2008 ziarul

reclamant a solicitat Curții să examineze plîngerea respectivă. Solicitarea dată, care a fost făcută după ce părțile au prezentat observațiile sale asupra cauzei, nu a fost acceptată deoarece nu a fost solicitată. Prin urmare, Curtea nu va examina această plîngere.

22. Curtea consideră că plîngerea ziarului reclamant în temeiul art. 10 din Convenție ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase, astfel încît determinarea lor depinde de examinarea fondului, și nu există temeiuri pentru a le declara inadmisibile. Prin urmare, Curtea declară această parte din cerere admisibilă. În conformitate cu decizia de a aplica art. 29 § 3 din Convenție (a se vedea paragraful 4 *supra*), Curtea va examina imediat fondul acestei plîngeri.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 10 DIN CONVENȚIE

A. Argumentele părților

1. Ziarul reclamant

23. Ziarul reclamant s-a plîns în legătură cu încălcarea dreptului său la libertatea de exprimare. El a considerat că a existat o ingerință în dreptul său, dar a recunoscut că a fost în concordanță cu legea și a continuat cu scopul legitim de a proteja drepturile altora.

24. Ziarul reclamant s-a bazat pe jurisprudența Curții referitoare la protecția specială pentru presă și limitele largi a criticii acceptabile, la care politicienii se supun conștient. De asemenea, a notat că natura interesului public a temei discutate în articolul respectiv, justifică nivelul înalt de protecție a art. 10. Ziarul reclamant a acționat în conformitate cu regulile eticii ziariștilor, deoarece a publicat articolul cu bună credință și nu a concentrat atenția asupra lui V.S. pentru a-l compromite în special pe el. Mai mult ca atât, sursa ziarului reclamant era credibilă, ceea ce era demonstrat prin faptul că una din cele patru personae menționate în articol (C.G.) încă locuiește în unul din apartamentele respective. Înainte de publicarea articolului respectiv, a fost organizată o investigație echitabilă, și acest fapt nu a fost negat de nici o parte la ședințele de judecată. Tentativa ziarului reclamant de a verifica informația, la fel ca și ale celor doi membri ai Parlamentului au fost fără succes. Aceasta a însemnat că folosind alte căi, precum înaintind o cerere în temeiul Legii cu privire la accesul la informație, era puțin probabil să fie cu succes. O astfel de măsură, ar fi luat, în orice caz, foarte mult timp, ținînd cont de natura perisabilă a informației.

25. Ziarul reclamant, de asemenea, a considerat că redactarea articolului a fost corectă și moderată. Nu a fost discutată informația despre viața

privată a lui V.S., și informația despre utilizarea fondurilor publice nu a fost prezentat cititorului ca un fapt stabilit.

Mai mult ca atât, presei i se permite un nivel anumit de exagerare. Instanțele judecătorești naționale nu au analizat în hotărârile lor nici unul dintre elementele menționate *supra*. Ele aparent au insistat asupra aplicării stricte a art. 16 § 2 din Codul civil (a se vedea paragraful 21 *supra*): că ziarul reclamant trebuia să demonstreze că conținutul articolului era adevărat. Legea era atât de inflexibilă, încât nu a permis instanțelor judecătorești, decât să adopte hotărâri contrar art. 10 din Convenție.

2. Guvernul

26. Guvernul a recunoscut că a existat o ingerință în dreptul ziarului reclamant cu privire la libertatea de exprimare, dar a afirmat că aceasta a fost prevăzută de lege (articolul 16 din Codul civil), a avut un scop legitim, de a proteja reputația altor persoane și « a fost necesară într-o societate democratică ».

27. Autoritățile au beneficiat de o anumită marjă de apreciere la adoptarea deciziilor sale și instanțele judecătorești au adoptat decizii motivate în care ele au ținut cont de două valori concurente – libertatea de exprimare și protecția reputației – și a constatat că a existat « o necesitate socială imperioasă » de a-i aplica o amendă ziarului reclamant. Astfel, ingerința a fost proporțională scopului legitim propus. Suplimentar, în timp ce ziarul reclamant a afirmat că a încercat să-l contacteze fără succes pe V.S., a omis să depună o cerere în temeiul Legii cu privire la accesul la informație.

28. În final, luând în considerație statutul financiar al ziarului reclamant și faptul că era un ziar de stat, amenda care urma să fie plătită nu era excesivă.

B. Aprecierea Curții

29. Părțile au căzut de acord, iar Curtea acceptă, că deciziile instanțelor naționale și suma prejudiciilor cauzate ziarului reclamant a condus la “ingerința din partea unei autorități publice” în dreptul ziarului reclamant la libertatea de exprimare în temeiul primului paragraf al art. 10. O astfel de ingerință va determina o încălcare a art. 10 chiar dacă este “prevăzută de lege”, are un scop sau scopuri legitime în temeiul paragrafului 2 din articol și este “necesară într-o societate democratică” pentru a atinge astfel de scop sau scopuri.

1. “Prevăzut de lege”

30. Curtea menționează că ingerința a avut un temei legal, și anume art. 16 din Codul civil (a se vedea paragraful 21 *supra*). Curtea consideră că această prevedere este accesibilă și indicată în cerere. Astfel, Curtea

conchide că în această cauză ingerința “a fost prevăzută de lege” în sensul art. 10 § 2.

2. “Scop legitim”

31. Nu este disputat de părți, și Curtea este de acord, că ingerința a servit ca scop legitim de a proteja reputația lui V.S. Rămîne, în continuare, să se examineze dacă ingerința a fost “necesară într-o societate democratică”.

3. “Necesară într-o societate democratică”

32. Principiile generale relevante au fost rezumate în cauza *Busuioc c. Moldovei* (nr. 61513/00, §§ 56-62, 21 decembrie 2004); *Timpul Info-Magazin și Anghel c. Moldovei*, nr. 42864/05, §§ 29-30, 27 noiembrie 2007; și *Flux c. Moldovei* (nr. 6), nr. 22824/04, § 24-26, 29 iulie 2008).

33. Curtea menționează că în prezenta cauză articolul a fost scris de un ziarist și subliniază rolul preeminent a presei într-o societate democratică în împărtășirea ideilor și exprimarea opiniilor asupra temelor politice și alte teme de interes public (a se vedea *Sunday Times c. the United Kingdom* (nr. 1), 26 aprilie 1979, § 65, Seria A nr. 30). În particular, trebuie să fie prevăzute motive serioase pentru orice măsură care ar tulbura acest rol al presei și ar limita accesul la informație pe care publicul are dreptul să-l obțină (a se vedea, *Oberschlick c. Austriei* (nr. 1), 23 mai 1991, § 58, Seria A nr. 204).

34. Reclamantul în procedurile naționale era un politician și președintele fracțiunii comuniste în Parlament la momentul evenimentelor. Astfel, el “trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și a fiecărei fapte atât din partea jurnaliștilor, cât și a publicului larg și, în consecință, trebuie să dea dovadă de un grad mai mare de toleranță.” (a se vedea *Lingens c. Austriei*, 8 iulie 1986, § 42, Seria A nr. 103).

Instanțele judecătorești naționale urmau să constate în particular „o necesitate socială imperioasă” pentru a sancționa ziarul în astfel de circumstanțe. Curtea observă, că articolul în cauză avea mai exact scopul să critice Parlamentul pentru pretinsa lipsă de transparență, decît să-l compromită pe V.S. Numele ultimului a apărut de două ori în articol. Nu a fost concentrată atenția asupra unei persoane în particular, în articol au fost menționate numele tuturor preținșilor beneficiari a celor patru apartamente și au fost descrise tentativele efectuate de a verifica informația referitoare la unii dintre ei, inclusiv V.S.

35. Curtea, de asemenea, menționează că articolul publicat de ziarul reclamant se referea la chestiunea dacă liderul Parlamentului a cheltuit banii publici într-un mod non-transparent. Aceasta a fost, prin urmare o temă de

interes public, care, de asemenea, urmează să fie protejată în temeiul art. 10 din Convenție.

36. Curtea consideră, că expresia pe care s-a bazat instanțele judecătorești naționale la sancționarea ziarului reclamant (a se vedea paragraful 7 supra) poate fi considerată ca o circumstanță a faptei sau cel puțin ca implicând cei patru membri ai Partidului Comunist, inclusiv V.S., care urmau să obțină cele patru apartamente. Curtea reiterează că, în conformitate cu jurisprudența sa, existența faptelor poate fi demonstrată, avînd în vedere că adevărul aprecierii nu este susceptibil probării (a se vedea *Jerusalem c. Austriei*, nr. 26958/95, § 42, CEDO 2001-II). Cu toate acestea, Curtea, de asemenea, reiterează, că făcînd parte din rolul de «supraveghetorul public», raportarea de către media despre ""povești" sau "zvonuri" – care provin de la alte persoane decât reclamantul – sau despre "opinia publică"" urmează a fi protejată dacă acestea nu sunt complet lipsite de temei (a se vedea *Thorgeir Thorgeirson v. Island*, 25 iunie 1992, § 65, Seria A nr. 239, și *Timpul Info-Magazin și Anghel*, citat supra, § 36).

37. În astfel de situații, cînd pe de o parte este prezentată o circumstanță a faptei și nu sunt aduse suficiente probe să o demonsterze, și pe de altă parte ziaristul se referă la o problemă de interes public, verificarea faptului dacă ziaristul a acționat profesional și cu bună credință devine primordial (a se vedea *Flux c. Moldovei (nr. 6)*, citat supra, § 26).

38. Curtea menționează că articolul conținea un număr de circumstanțe reale, care nu au fost contestate în instanța de judecată. Acestea includeau faptul că cele patru apartamente au fost construite și erau în ultima etapă a renovării în fostul depozit al Parlamentului, că speakerul Parlamentului a obținut deja unul dintre apartamente și că informația despre alocarea apartamentelor membrilor Parlamentului, împreună cu altă informație referitoare la responsabilitatea financiară a Parlamentului, care a fost tăinuită de Curtea de Conturi și de conducerea Parlamentului. Chiar și membrii Parlamentului nu au putut obține acea informație (a se vedea paragrafele 6-9 supra). Aceste fapte necontestate au acordat o credibilitate sursei Parlamentului care l-a contactat pe ziarist.

39. Mai mult ca atât, ziarul reclamant nu numai că a publicat sursa care i-a spus, dar a verificat unele fapte, prin vizitarea apartamentelor respective și stabilirea că ele erau într-adevăr pregătite pentru alocare. În continuare, el a încercat să obțină opinia celor implicați. El a încercat să contacteze două din patru persoane cărora le-au fost acordate apartamentele, la fel ca și un număr de funcționari ai Parlamentului pentru a verifica informația.

40. Curtea consideră că ziarul reclamant a acționat într-un mod profesional și a încercat cu bună credință să verifice faptele pe cît era de posibil. Faptul că știrile sunt lucruri perisabile (a se vedea *Observer and Guardian v. the United Kingdom*, 26 noiembrie 1991, § 60, Seria A nr. 216) a făcut nepotrivită orice cerere pentru acces la informație, propusă de Guvern, deoarece ar fi durat prea mult timp pentru a obține un răspuns. Mai

mult ca atât, este dificil de a crede cum o cerere de la un ziar ar fi avut succes dacă cererile făcute de mebrii Parlamentului au eşuat (a se vedea paragraful 9 *supra*). Suplimentar, lipsa oricărei informații oficiale asupra temei respective, în pofida tentativelor ziarului reclamant de a obține asemenea detalii, plus alte fapte necontestate care ridică îndoieli cu privire la legalitatea acordării apartamentelor (a se vedea paragrafele 6-9 și 42 *supra*), ar fi putut grăbi autorul să scrie despre ceea ce exista la moment, inclusiv zvonuri neconfirmate (a se vedea *Timpul Info-Magazin și Anghel*, citata *supra*, § 36). În mod semnificativ, ziarul reclamant a informat cititorii în articol că a fost imposibil să se verifice adevărul despre informația recepționată, astfel evitînd să prezinte zvonurile ca fiind fapte stabilite.

Prin urmare, prezenta cauză trebuie să fie deosebită de *Flux c. Moldovei* (nr. 6), citat *supra*, în care același ziar, fiind în imposibilitate să demonstreze faptele despre care a scris, nici nu a încercat să le verifice sau să ofere șansa celor implicați să comenteze sau să facă o replică (a se vedea, de asemenea, *Rumyana Ivanova c. Bulgariei*, nr. 36207/03, §§ 55-71, 14 februarie 2008).

41. În aceste circumstanțe, și luînd în considerație buna credință a ziarului reclamant la comunicarea unei chestiuni de interes public, fundalul real și lipsa detaliilor asupra faptului cum au fost cheltuiți banii publici de Parlament, și în pofida imposibilității ziarului reclamant să demonstreze unele fapte pe care le-a comunicat, Curtea consideră că ingerința în dreptul ziarului reclamant la libertatea de exprimare nu a fost «necesară într-o societate democratică».

42. Prin urmare, a existat o încălcare a art. 10 din Convenție.

III. APPLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

43. Articolul 41 din Convenție prevede:

Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decît o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.

A. Prejudiciul material

44. Reclamantul a solicitat 312, 25 EUR în calitate de prejudiciu material, care constă din suma prejudiciilor pe care trebuie să-i le achite lui V.S. în conformitate cu hotărârile instanțelor judecătorești naționale și cheltuielile de judecată.

45. Guvernul a susținut că nu urmează să i se acorde compensație deoarece drepturile ziarului reclamant garantate de Convenție nu au fost

încălcate. În orice caz, Curții nu i-a fost prezentată vreo dovadă că suma acordată lui V.S. a fost într-adevăr achitată.

46. Curtea consideră că suma solicitată de ziarul reclamant este efectul direct cauzat de încălcarea art. 10, care a fost stabilită. Cu toate acestea, Curtea, de asemenea, menționează că ziarul reclamant urma să achite suma numai dacă V.S. ar fi prezentat titlul executoriu pentru executare.

Deoarece Curtea nu are informație cu privire la efectul dat, este de acord cu Guvernul că probele prezentate nu sunt suficiente pentru acordarea unei sume. De asemenea, este de menționat, dacă un titlu executoriu nu este prezentat timp de trei ani de la momentul acordării, poate fi executat numai dacă debitoru dorește să achite (a se vedea paragraful 22 *supra*). Rezultă, că dacă titlul executoriu nu a fost încă prezentat, titlul executoriu din 2005 nu mai poate fi prezentat pentru executare. Astfel, pretențiile ziarului reclamant cu privire la suma de 300 EUR pentru compensarea prejudiciilor acordată lui V.S. urmează să fie respinse.

47. În același timp, cheltuielile de judecată (12,25 EUR) probabil că au fost achitate, deoarece instanțele de judecată nu ar fi examinat cauza în caz contrar. Astfel, Curtea acordă 12,25 EUR în acest sens.

B. Prejudiciul moral

48. Ziarul reclamant a solicitat 5000 EUR în calitate de prejudiciu moral. S-a referit la lipsa oricărei justificări cu privire la suma acordată lui V.S. și la prejudiciul cauzat reputației sale în rezultatul hotărârii.

49. Guvernul a considerat că pretențiile ziarului reclamant au fost nefondate și în orice caz excesive.

50. Apreciind în mod echitabil și ținând cont de jurisprudența sa în cauze similare, Curtea acordă ziarului reclamant 3000 EUR (a se vedea *Savitchi c. Moldovei*, nr. 11039/02, § 64, 11 octombrie 2005, și *Flux c. Moldovei (nr. 3)*, nr. 32558/03, § 32, 12 iunie 2007).

C. Costuri și cheltuieli

51. Ziarul reclamant a pretins 2199, 75 EUR în calitate de costuri și cheltuieli în fața Curții. El a prezentat documente detaliate și contractul în conformitate cu care avocatul a lucrat 29, 33 ore, iar o oră de lucru constituie 75 EUR. Prețul respectiv, era în orice caz jumătate din prețul maxim recomandat de Baroul Avocaților din Moldova pentru reprezentarea în fața instanțelor internaționale.

52. Guvernul a contestat suma pretinsă și a susținut că cauza nu a fost foarte complexă în comparație cu cauze similare, astfel ca cererile precedente depuse de același ziar.

53. În prezenta cauză, ținând cont de lista prezentată și de complexitatea cauzei, Curtea acordă reclamantului 1800 EUR în calitate de costuri și cheltuieli.

D. Dobînda

54. Curtea consideră că este corespunzător ca dobînda să fie calculată în funcție de rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA ÎN UNANIMITATE

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a existat o încălcare a art. 10 din Convenție;
3. *Hotărăște*
 - (a) că Statul reclamat urmează să achite reclamantului, timp de trei luni din momentul în care hotărîrea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care vor fi convertite în lei moldovenești la rata aplicabilă din data executării hotărîrii:
 - (i) 12, 25 (doisprezece euro și douăzeci și cinci cenți), plus orice taxă care poate fi percepută, în calitate de prejudiciu material;
 - (ii) 3000 EUR (trei mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, în calitate de prejudiciu moral;
 - (iii) 1800 EUR (una mie opt sute euro), plus orice taxă care poate fi percepută, în calitate de costuri și cheltuieli;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus pînă la executarea hotărîrii, urmează să fie plătită o dobîndă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întîrziere, plus trei procente;

4. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului de satisfacție echitabilă.

Întocmit în limba engleză și notificată în scris la 24 noiembrie 2009, în conformitate cu Regula 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Fatoș Aracı
Grefier adjunct

Nicolas Bratza
Președinte